

ΛΕΚΤΙΟ XXXIX: ΕΝΑ ΠΡΟΤΥΠΟ ΙΔΑΝΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση Ι.

Να αναγνωριστούν οι υποθετικοί λόγοι του κειμένου (εκφορά και είδος) να συμπληρωθούν οι ελλειπτικοί υποθετικοί λόγοι.

Λύση

a. **Si marmor illi obtulisses**: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντέλικου (*obtulisses*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *fecisset* της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, υποτακτική υπερσυντέλικου. Πρόκειται για ευθύ, σύνθετο (μαζί με την επόμενη υποθετική πρόταση ο υποθετικός λόγος διαθέτει δύο υποθέσεις) υποθετικό λόγο που ανήκει στο β' είδος και εκφράζει το αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν.

b. **si viliozem materiam (illi obtulisses)**: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντέλικου (*obtulisses*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *fecisset* της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, υποτακτική υπερσυντέλικου. Πρόκειται για ευθύ, σύνθετο (μαζί με την προηγούμενη υποθετική πρόταση ο υποθετικός λόγος διαθέτει δύο υποθέσεις) υποθετικό λόγο που ανήκει στο β' είδος και εκφράζει το αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν (οι δύο δευτερεύουσες υποθετικές προτάσεις συνδέονται με το ασύνδετο σχήμα).

c. **si licebit**: (*si ei explicare virtutem licebit*): δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*licebit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *in divitiis explicabit* της προηγούμενης κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

d. **si minus** (= *si ei explicare virtutem in divitiis non licebit*): δευτερεύουσα επιρρηματική ελλειπτική υποθετική πρόταση που ισοδυναμεί με το *si non licebit*. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si minus* (διότι αντιπαρατίθεται η αρνητική υπόθεση σε προηγούμενη καταφατική) = *si non* και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*non licebit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *in paupertate* (*explicabit*) της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

e. **si poterit**: (*si sapiens explicare virtutem poterit*): δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*poterit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *in patria* (*explicabit*) της επόμενης κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

f. **si minus**: (= *si sapiens explicare virtutem in patria non poterit*): δευτερεύουσα επιρρηματική ελλειπτική υποθετική πρόταση που ισοδυναμεί με το *si non poterit*. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si minus* (διότι αντιπαρατίθεται η αρνητική υπόθεση σε προηγούμενη καταφατική) = *si non* και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*non poterit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *in exilio* (*explicabit*) της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

g. **si poterit**: (*si sapiens explicare virtutem poterit*): δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*poterit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *imperator* (*explicabit*) της επόμενης κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

h. **si minus**: (*si sapiens explicare virtutem imperator non poterit*): δευτερεύουσα επιρρηματική ελλειπτική υποθετική πρόταση που ισοδυναμεί με το *si non poterit*. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si minus* (διότι αντιπαρατίθεται η αρνητική υπόθεση σε προηγούμενη καταφατική) = *si non* και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*non poterit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *miles* (*explicabit*) της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για

ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

i. **si poterit**: (*si poterit sapiens explicare virtutem*): δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*poterit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *integer (explicabit)* της επόμενης κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

j. **si minus**: (*si sapiens explicare virtutem integer non poterit*): δευτερεύουσα επιρρηματική ελλειπτική υποθετική πρόταση που ισοδυναμεί με το *si non poterit*. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si minus* (διότι αντιπαρατίθεται η αρνητική υπόθεση σε προηγούμενη καταφατική) = *si non* και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (*non poterit*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *debilis (explicabit)* της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική μέλλοντα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

Άσκηση II.

Αναγνωρίστε τους παρακάτω υποθετικούς λόγους:

Nisi vos ipsi patriae consulueritis, nemo patriae consulet (Μάθημα XXV)

Si habet Asia suspiciōnem luxuriae, Murēnam laudāre debēmus (Μάθημα XXX)

Exempla iacērent in tenebris, nisi litterārum lumen accederet (Μάθημα XXXII)

Λύση

Nisi vos ipsi patriae consulueritis, nemo patriae consulet.

Υπόθεση: **Nisi consulueritis** (Nisi + οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

Απόδοση: **consulet** (οριστική μέλλοντα): **1ο είδος, ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον**

Si habet Asia suspicionem luxuriae, Murenā laudare debemus.

Υπόθεση: **Si habet** (si + οριστική ενεστώτα)

Απόδοση: **debemus** (οριστική ενεστώτα): **1ο είδος, ανοιχτή υπόθεση στο παρόν.**

Quae iacent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet.

Υπόθεση: **nisi accederet** (nisi + υποτακτική παρατατικού)

Απόδοση: **iacerent** (υποτακτική παρατατικού): **2ο είδος: Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν.**

Άσκηση III.

Μετατρέψτε τις προτάσεις σε υποθετικούς λόγους ανάλογα με το είδος που ζητιέται

Marmor Phidiae obferes. Simulacrum faciet (ανοικτή υπόθεση)

Marmor Phidiae obfers. Simulacrum facit (δυνατή υπόθεση)

Marmor Phidiae obtulisti. Simulacrum fēcit (ανοικτή υπόθεση)

Marmor Phidiae obtulisti. Simulacrum fēcit (υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα)

Λύση

Marmor Phidiae obferes. Simulacrum faciet. (ανοικτή υπόθεση)

Si marmor Phidiae obferes, simulacrum faciet.

Marmor Phidiae obfers. Simulacrum facit. (δυνατή υπόθεση)

Si marmor Phidiae obferas, simulacrum faciat.

Marmor Phidiae obtulisti. Simulacrum fecit. (ανοικτή υπόθεση)

Si marmor Phidiae obtulisti, simulacrum fecit.

Marmor Phidiae obtulisti. Simulacrum fecit. (υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα)

Si marmor Phidiae obtulisses simulacrum fecisset.

Άσκηση IV.

Να γίνει χρονική αντικατάσταση του efficiet· να κλιθεί το ebur.

Λύση

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	efficit
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	efficiebat
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	efficiet
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	effecit
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	effecerat
ΣΥΝΤ.ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	effecerit

Nom	ebur	ebora
Gen.	eboris	eborum
Dat.	ebori	eboribus
Acc.	ebur	ebora
Voc.	ebur	ebora
Abl.	ebore	eboribus

Άσκηση V.

Να μεταφραστούν στα λατινικά οι παρακάτω υποθετικοί λόγοι:

Αν λέει αυτό το πράγμα (hoc), κάνει λάθος (ανοικτή υπόθεση)

Αν είπε αυτό το πράγμα, έκανε λάθος (ανοικτή υπόθ.)

Αν έλεγε αυτό το πράγμα, θα έκανε λάθος (υπόθ. αντίθ. προς την πραγματικότητα)

Λύση

Αν λέει αυτό το πράγμα (hoc), κάνει λάθος (ανοικτή υπόθεση)

Si hoc dicit, errat.

Αν είπε αυτό το πράγμα, έκανε λάθος (ανοικτή υπόθεση)

Si hoc dixit, erravit.

Αν έλεγε αυτό το πράγμα, θα έκανε λάθος (υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα)

Si hoc diceret, erraret.

Ημερομηνία τροποποίησης: 09/03/2022